

Sygn. akt V P 16/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA w SO Stanisław Stankiewicz

Protokolant: Bożena Radziusz

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2012 r. w Białymstoku

sprawy z powództwa **S. G. (1)**

przeciwko **Miejskiemu Przedsiębiorstwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.**

o ustalenie

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od S. G. (1) na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn.akt: VP 16/12

UZASADNIENIE

S. G. (1) wniósł o ustalenie, że przysługuje mu jako pracownikowi Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w B., prawo wyboru na podstawie art. 18 ust.3 ustawy z dnia 20.1.1996 r. o gospodarce komunalnej 2 członków rady nadzorczej tej spółki.

W uzasadnieniu pozwu podał, że Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) uchwałą nr 25/2008 z dnia 17.12.2008 r. uchyliło m.in. § 14 ust.4 umowy tej spółki. Przepis ten stanowił, że „Dwaj członkowie Rady Nadzorczej, w tym wiceprzewodniczący, przed powołaniem przez Zgromadzenie Wspólników wybrani zostaną przez pracowników Spółki w głosowaniu bezpośrednim i tajnym przy zachowaniu zasady powszechności. Wynik wyborów jest wiążący dla Zgromadzenia Wspólników”. Wg powoda, pracownicy spółki z mocy samego prawa zachowali prawo wyboru 2 członków rady nadzorczej. Przedstawiciele pracowników kwestionowali projekt takiej uchwały ze względu na jej niezgodność z prawem. Organizacje związkowe działające w (...) wezwały ją do dokonania wyboru członków rady spośród pracowników. Pozwana oraz jej jedyny udziałowiec Gmina B.odmówili przeprowadzenia takich wyborów.

Pozwana spółka powstała na skutek przekształcenia Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa (...). Art. 14 ustawy z dnia 14 ustawy z dnia 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej określa dwa tryby przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę. Pierwszy polega na wyborze przez Radę Gminy formy organizacyjno – prawnej dla działalności prowadzonej przez przedsiębiorstwo komunalne a drugi ma zastosowanie w razie niedokonania przez Radę Gminy wyboru takiej formy. W spółce powstałej

z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego działa rada nadzorcza. Ponieważ (...) powstało z (...)jej pracownicy z mocy prawa zachowali prawo wyboru członków rady nadzorczej. Interes prawny powoda polega na prawie ustalenia, że przysługuje mu czynne prawo wyborcze.

Pozwana (...) spółka z o.o. w B. wniosła o oddalenie powództwa. Jej zdaniem, powodowi nie przysługuje prawo wybierania członków rady nadzorczej.

Były Wojewoda B. zarządzeniem nr 9/75 z 15.02.1975 r. utworzył Wojewódzkie Przedsiębiorstwo (...) w B.. Było to przedsiębiorstwo państwowe. Taki status utrzymało aż do reformy administracji publicznej. Na mocy art.5 ust.3 pkt 2 ustawy z dnia 10.05.1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych mienie ogólnonarodowe służące użyteczności publicznej zostało przekazane gminom jako mienie komunalne.

Decyzją z 17.08.1992 r. Wojewoda B. przekazał Gminie B. mienie państwowe energetyki ciepłej służące użyteczności publicznej wraz z częścią Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa (...) w B..

31.08.1992 r. Rada Miejska postanowiła wnieść to mienie jako aport do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Jedynym jej wspólnikiem była Gmina B.. Pozwana spółka do tej pory ma ten sam status prawny.

Powołany wyżej przez powoda art.18 ustawy o gospodarce komunalnej dotyczy wyłącznie spółek powstałych z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego z mocy ustawy. Pozwana spółka powstała w inny sposób. Uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 25/2008

z 17.12.2008r. uchylająca zapisy umowy spółki o prawie wyboru przez pracowników 2 członków rady nadzorczej nie jest sprzeczna z treścią art.18 ust.3 ustawy. Pozwana jako spółka prawa handlowego może więc w sposób dowolny, działając w granicach wyznaczonych przez przepisy Kodeksu spółek handlowych, określać skład rady nadzorczej. W tej sytuacji pracownicy nie mają już prawa wyboru swoich przedstawicieli do tego organu.

Sąd Okręgowy w Białymstoku ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie było, że powód jest pracownikiem Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w B.. Na rozprawie

w dniu 28.12.2012 r. wyjaśnił, że pracuje w niej od 1978 r. Z zawodu jest spawaczem. Jest przewodniczącym komisji zakładowej (...). Ostatnie wybory do rady nadzorczej odbyły się w 2004 r. Przedstawicielami pracowników w tym organie byli: B. J. i T. B..

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników odbyło się 17.12.2008 r. Nikt nie oprotestował zmiany statutu.

Wg § 1 uchwały nr 25/2008 w akcie założycielskim Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o.w B.wprowadzono m.in. zmianę dotyczącą składu Rady Nadzorczej. Obecnie może ona składać się z 3 do 6 członków powołanych uchwałą Zgromadzenia Wspólników (k.18). § 11 aktu założycielskiego z 3.09.1992 r. stanowił,

że w skład Radywchodziło 6 członków. Przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków powoływał Zarząd Miasta B.. Dwaj członkowie Rady, w tym wiceprzewodniczący, przed powołaniem przez ZM musieli być wyłonieni w tajnym głosowaniu przez pracowników spółki (k.22-23). Wg tekstu jednolitego aktu założycielskiego z 31.01.2003 r. wybór 2 członków Rady został zastrzeżony dla pracowników w wyborach powszechnych, bezpośrednich i tajnych (k.37).

Zgodnie z treścią art.252 § 1 ksh radzie nadzorczej oraz poszczególnym jej członkom przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa

o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Prawo

do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem 3 lat od dnia powzięcia uchwały. Upływ tych terminów nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały. Powód nie był członkiem RN

w 2008 r. i nie miał legitymacji do wystąpienia z takim powództwem. Żaden z przedstawicieli pracowników nie skorzystał z przysługującego mu prawa.

Wg komentarza Kodeksu spółek handlowych autorstwa Andrzeja Kidybyz funkcji art.252 § 4 wynika, że nawet jeżeli w ustawowym terminie nikt nie zaskarżył uchwały, w każdym czasie dowolna osoba, którą mogą dotknąć skutki nieważnej uchwały może zasłonić się zarzutem jej nieważności.

W doktrynie prawa procesowego wyróżnia się zarzuty procesowe oraz merytoryczne. Za zarzut uznaje się środek obrony, dzięki któremu pozwany może doprowadzić do zakończenia procesu w korzystny dla siebie sposób. Klasycznymi zarzutami są przedawnienie, potracenie, zatrzymanie a pośrednio także prekluzja dowodowa.

S. G. (1) jako powód nie może powoływać się na zarzut nieważności uchwały. Teoretycznie swoje żądanie mógł oprzeć na normie art.58 k.c., który stanowi, że czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna. Takie uznanie byłoby podstawą przyjęcia, że przysługuje mu czynne prawo wyborcze.

Powód zarzucił pozwanej naruszenie przepisów ustawy z dnia 20.12.1996r. o gospodarce komunalnej. Obowiązuje ona od 20.02.1997 r.

Ustawodawca w jej art. 2 określił, że gospodarka komunalna może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego w szczególności w formach samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego.

Przedsiębiorstwa komunalne, w stosunku do których rada gminy do dnia 30.06.1997 r. nie postanowiła o wyborze organizacyjno – prawnej formy lub o ich prywatyzacji, ulegają z dniem 1 lipca 1997 r. przekształceniu w jednoosobową spółkę gminy, z mocy prawa.

Zdaniem Sądu, przepis ten jest wadliwie skonstruowany. Skoro ustawa obowiązuje od 20.02.1997 r. to data 30.06.1997 r. dotyczy przeszłości i takiego też czasu należało w nim użyć.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że pozwana jest spółką od 1992 r. Nie została przekształcona z przedsiębiorstwa komunalnego w sposób podany we wskazanym wyżej przepisie a także w okresie od wejścia w życie ustawy do końca czerwca 1997 r. Tylko w spółce powstałej z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego musi działać rada nadzorcza. Rada Nadzorcza w (...)powstała na mocy aktu założycielskiego. W 1992 r. obowiązywał Kodeks handlowy. Stanowił on w art.206 o możliwości ustanowienia rady nadzorczej na mocy umowy spółki. Obowiązek utworzenia takiego organu dotyczył spółek o kapitale zakładowym wyższym od 250 mln zł. Kapitał (...) wynosił 250 mld zł, ale spółka miała tylko jednego wspólnika a nie ponad 50.

Na podstawie art.27 ustawy zarząd gminy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy miał obowiązek dostosować statuty spółek powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy do jej przepisów. W pozwanej spółce działała rada nadzorcza. Gdyby powstała ona z przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego usunięcie ze składu rady nadzorczej przedstawicieli pracowników byłoby niezgodne z prawem, gdyż zgodność statutu z ustawą powinna istnieć przez cały okres istnienia spółki.

Ustawodawca przyznał samorządowi w ustawie z 20.12.1996 r. prawo tworzenia spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych. Także w spółce z udziałem jednostki samorządu terytorialnego musi działać rada nadzorcza. Kadencja członka rady trwa 3 lata. Reprezentanci gminy są powoływani spośród osób, które złożyły egzamin w trybie przewidzianym

w przepisach o komercjalizacji i prywatyzacji. Obowiązek dostosowania dotyczy także statutów takich spółek. Przepisy ustawy o gospodarce komunalnej dotyczą zasad i form prowadzenia gospodarki komunalnej przez jednostki samorządu terytorialnego. Jest to ich uprawnienie (art.2) a nie obowiązek.

Wg tekstu pierwotnego art.8 ustawy z dnia 25.09.1981 r.

o przedsiębiorstwach państwowych przedsiębiorstwa użyteczności publicznej miały przede wszystkim na celu bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb ludności np. w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, gazową i ciepłą.

Wojewoda B. zarządzeniem nr 9/75 z 15.02.1975 r. utworzył Wojewódzkie Przedsiębiorstwo (...) (k. 73). Jego statut określał je jako przedsiębiorstwo użyteczności publicznej działające na podstawie ustawy z 25.09.1981 r. (k.77). Na mocy decyzji z 17.08.1992 r. stało się ono częściowo własnością Gminy B. (k.88), która 3 września przekształciła je w spółkę.

Decyzja została wydana na podstawie art.5 i 18 ustawy z 10.05.1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę

o pracownikach samorządowych (Dz. U. 1990.32.191). Na jej mocy mienie państwowe energetyki ciepłej stało się mieniem komunalnym Gminy B..

Zdaniem Sądu istotne znaczenie w sprawie ma też sposób podziału byłego (...). Dokonał go Wojewoda zarządzeniem z 30.09.1991 r. (k.94). Wyłączył

z niego zakłady oraz oddziały i przekazał je 13 Gminom a to co pozostało przekazał Gminie B.. Mógł utworzyć co najmniej dwa nowe przedsiębiorstwa, ale nie skorzystał z tej możliwości. W tej sytuacji nie sposób przyjąć, że część wydzielona (...) była przedsiębiorstwem komunalnym.

Na podstawie zmian stanu prawnego dotyczącego mienia komunalnego oraz analizy przepisów ustawy o gospodarce komunalnej Sąd uznał,

że dokonana przez Zgromadzenie Wspólników zmiana aktu założycielskiego pozwanej spółki jest zgodna z prawem.

Powództwo S. G. jako pozbawione podstaw należało więc oddalić.

O kosztach procesu sąd orzekł na mocy art.99 kpc i § 5 i 10 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.